

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

QURILISH KONSTRUKTSIYALARINI KUCHAYTIRISH
fanining
fanining

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi	300 000	-	Ishlab chiqarish texnika sohasi
Ta'lim sohasi:	340 000	-	Arxitektura va qurilish
Ta'lim yo'nalishlari:	5340200	-	Bino va inshootlar qurilishi (sanoat va fuqaro binolari)

Semestr	Fan ta'limi			Narrator	U'mumiy o'quv soali
	Mazruza	Amativ maslah'ut	Laboratoriya mashg'uloti	Seminar mashg'uloti	
X	4	6	-	-	52
					Test
					62

Namangan-2024 yil

Fanning ishchi dasturi NamMQI ning 2023-yil 4-iyuldag'i 290-son bilan tasdiqlangan "Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Z.X.Xolboev – "Bino va inshootlar qurilishi" kafedrasi katta o'qituvchisi

Taqribzilar:

S.Xolmirzayev – NamMQI "Qurilish materiallari va buyumlari" kafedrasi professori
Z.Azimov – "Namangan Sanoat Loyihasi" XK direktori

Fanning ishchi o'quv dasturi "Bino va inshootlar qurilishi" kafedrasining 2024-yil
«   »-son yig'ilishiда muhokamadan o'tgan va
fakul'tet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan

Kafedra mudiri: _____ A.To'xtabayev

Fanning ishchi o'quv dasturi Qurilish fakultetining kengashida muhokamadan
o'tgan va foydalanishga tavsya etilgan.
(2024-yil «   »»-sonli bayonnomma).

Fakul'tet dekani: _____ M.Mansurov

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i: _____ T.Jorayev
Namangan muhandislik-qurilish instituti o'quv-uslubiy kengashida ko'rib
chiqilgan va tavsya qilingan. «   »» -sonli majlis
bayoni (-son bilan ro'yxatga olingan).

KRISH

Ushbu dasturda "Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fanining mazmuni, predmeti, mohiyati, maqsad va vazifalari "Bino va inshootlar qurilishi" yo'nalişidagi tafsil odayoqgan talabalarga qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirishni loyihalashda kerakli konstruktiv yechimlarni aniqlash va konstruktsiyalarini kuchaytirishni hisoblash mahoratiga ega bo'lishi, qurilish sohasidagi mehoriy hujjatlardan va boshqa texnik informatsion adabiyotlardan oqilona foydalaniшга о'ргатади. Shu bilan birga talabalarда konstruktsiyalarini eng samarali kuchaytirish usullari va kuchaytirish elementlari afzalliklari bo'yicha ajrat olish, qurilish konstruktsiyalarini hisobiy sxemasini tuzish va kuchaytirishdigan konstruktsiyalarini hisoblay olish hamda muhandislik fikrlash bo'yicha qaratilgan.

O'quv fanining maqsadi va vazifalari

Fanning asosiy maqsad - talabalarda qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha hisoblash va konstruktivlash kompetentsiyasini shakllantirishdan iborat. Talabalar fanni o'zlashtirilishi natijasida quyidagi bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishi kerak:

- bino va inshootlar konstruktsiyalarini kuchaytirishni loyihalash prinsiplari;
- zamonaliv universal va maxsus dasturiy hisoblash komplekslari va avtomatashirilgan loyihalash tizimlari;
- loyha hujjatlari tarkibi va ishlab chiqarish qoidalarini, qurilish konstruktsiyalarini loyihalash bo'yicha mehoriy hujjatlar, bino va inshootlar qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha ishlab chiqilgan loyihalarni mehoriy talabalariga mosligini nazorat qilish bo'yicha nizomlar bo'yicha bilimga ega bo'lishi lozim.
- bino va inshootlar qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirishni asosiy printsipiarini qo'llagan holda kuchaytirishni loyihalay olish;
- kuchaytiriladigan bino va inshoot hamda qurilish konstruktsiyalarini hisobiy sxemalarini tuzish loyha hujjatlarni ishlab chiqish, tugallangan loyiha-konstruktitorlik ishlarini rasmiylashtirish va qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha loyihalarni texnik eksperitizadan or'kaza olish bo'yicha malaqaga ega bo'lishi
- bino va inshootlar konstruktsiyalarini kuchaytirishni loyihalash metodikasi;
- zamonaliv universal va maxsus dasturiy hisoblash komplekslari va avtomatashirilgan loyihalash tizimlari asosida bino va inshootlar qurilish konstruktsiyalarini loyihalash texnologiyasi bino va inshootlar qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha texnik yechimlarni texnik-iqtisodiy jihatidan asoslash metodikasi bo'yicha tasavvurga ega bo'lishi.

Fan bo'yicha talabalarning bilmiga, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar

Talaba:

- kuchaytirilayotgan konstruktsiyalarini chegaraviy holatlardan hisoblashning asosiy qoidalari;
- kuchaytirish uchun qo'llanildigan materiallarning asosiy fizik-mekanikaviy xossalari haqidagi *tasavvurga ega bo'lishi*;

- konstruktsiyalarini loyihalashning nazariy asoslari va ularni chegaraviy holat usuli bo'yicha hisoblashni;

- qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish usullarini;

- kuchaytirilayotgan konstruktsiyalarini me'yoriy xujjattlar talablariga muvoqiq hisoblash va loyihalashni *bilishi va ulardan foydalanma olishi*;

- konstruktsiyalarini hisoblash uchun zamonaviy texnik vositalar va hisoblash texnikasini;

- kuchaytirilishi talab etilayotgan konstruktsiyalarini hisoblash uchun zamonaviy texnik vositalar va hisoblash texnikasini hisoblash bo'yicha *ko'nikmalariga ega bo'lishi*.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqиги va uslubiy jihatdan uzvyi ketma-ketligi

"Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fani X-semestrga rejalashirilgan. Dasturni amalga oshirish o'quv rejasida rejalashirilgan tabiiy-ilmiy, gumanitar (oliy matematika, fizika, qurilish kimyosi, qurilishda axborot texnologiyalar), umumkasbiy (chizma geometriya va muhandislik grafikasi, qurilish mexanikasi, qurilish materiallari va buyumlari, sanoat va fuqaro binolar arxitekturasi va h.k.), ixtisoslik (temirbeton va tosh konstruktsiyalar, metall konstruktsiyalar, zamin va poydevorlar, yog'och konstruktsiyalar) fanlardan yetarli bilim va ko'nikmalariga ega bo'lishlik talab etiladi.

Ta'lim texnologiyalari va metodlari

Fanni o'qitishda quyidagi ta'lim texnologiyalaridan foydalaniadi:

- mavzular;
- interfaol keys-stadylar;
- seminartlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblari);
- guruflarda ishlash;
- taqdimotlar tayyorlash;
- individual loyihalash;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalash;

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Talabalarni qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish fannini o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalaniish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tadbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llannalar, ma'rura matnlari, targatma materiallar, virtual stendlar hamda qurilish konstruktsiyalarining namunalarini va maketlaridan foydalaniadi. Ma'ruba, amaliy va tajriba mashg'ulotlarida mos ravishdagi pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalaniadi.

O'quv jarayoni bilan bog'liq ta'lim sifatini belgilovchi holatlardan quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada dars berish, muammolli ma'ruzalar o'qish, darslarni savol-javob tarzida qiziqarli tashkil qilish, ilg'or pedagogik texnologiyalardan va mul'timedia vositalaridan foydalaniish, tinglovchilarini undaydigan, o'yantiradigan muammolarni ular oldiga qo'yish, talabchanilik, tinglovchilar bilan individual ishlash, erkin mulogot yuritishga, imly izianishga jaib qilish.

"Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fannini loyihalashtirishda quyidagi asosiy kontseptual yondoshuvlardan foydalaniadi:
Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o'z mohiyatiiga ko'ra ta'lim jarayonining bareha ishtirokchilarini to'laqonli rivojanishlarini ko'zda tutadi. Bu esa ta'linni loyihalashtirilayotganda, albatta, mahrum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyat bilan bog'liq o'qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarinin o'zida mujassam etmon'i lozim jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bo'g' inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.
Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o'quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo'naltirilgan ta'limi ifodalandi.

Dialogik yondoshuv. Bu yondoshuv o'quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollaştirishi va o'z-o'zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyat kuchayadi.

Hamkorlikdagagi ta'limi taskni etish. Demokratik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgallikda ishlashi joriy etishga ehtiborni qaratish zarurligini bildiradi.
Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammolli tarzda taqdim qilish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni obhekiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushahadani shakllantirish va rivojlanishini, amaliy faoliyaga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyat tahminlanadi.

"Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fannini o'qitish jarayonida komp'yuter texnologiyasidan foydalaniadi. Ayrim mavzular bo'yicha talabalar bilimini baholash test asosida dasturyu tahlimonot asosida bajariladi. "Internet" tarmog'ida rasmy me'yony huqyllardan foydalaniadi. tarqama materiallarni tayyorlandi, test asosida oraliq va yakuniy nazoratlar o'tkaziladi.

ASOSIY QISM

Mashg'ulot va nazorat turi

Ma'ruzaning nomi, ularning mazmuni, ularga ajratilgan soatlar miqdori

1-ma'ruza. Bino va inshootdarni kuchaytirish loyihasini ishlab chiqish asoslari. Konstruktsiyalarini kuchaytirish uchun qo'llaniladigan materiallar

Bino va inshootlar va konstruktsiyalarni kuchaytirishning asosiy usullari. Bino va konstruktsiyalarni kuchaytirish asoslari va yuk ko'taruvchi konstruktsiyalarni kuchaytirishning umumiyyatini printsiplari. Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirishning asosiy usullari. Bino va inshootlar konstruktsiyalarini kuchaytirishni samarali usullarini tanlash.

Po'lat konstruktsiyalar. Temirbeton konstruktsiyalar. Tosh va armatosh konstruktsiyalar. Yog'och konstruktsiyalar. Epoksid yelmlilar va polimer qorishmalar. Polimertsegment qorishmalar.

*2-ma'ruza. Temirbeton konstruktsiyalarini kuchaytirish.

Beton va temirbeton konstruktsiyalarini kuchaytirishning asosiy usullari. Beton himoya qatlannini ta'mirash. Darz va yoriqlarni yopish usullari. Konstruktsiyalar kesimini kattalashishirish orqali kuchaytirish.

*3-ma'ruza. Siziluvchi va egiluvchi temirbeton elementlarini kuchaytirish. Temirbeton konstruktsiyalarni kuchaytirish.

Temirbeton ustunlarni kuchaytirish. Temirbeton poydevorlarni kuchaytirish.

Egiluvchi elementlarni kuchaytirish.

Ko'ndalang kesimini kattalashishirish orqali temirbeton konstruktsiyalarni kuchaytirish. Konstruktsiyani yuksizlantiruvchi qurilma - shprengelli tortqlar bilan kuchaytirishni hisoblash. To'sin-tortqi aralash tizimini hisoblash. Siquvchi tortqi sterjenlarini yaqinlashtirish bo'yicha hisob

*4-ma'ruza. Metall konstruktsiyalarini kuchaytirishning asosiy usullari. Po'lat konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha hisoblash.

Qayta tiklash va kuchaytirish usullarini tanlash. Po'lat konstruktsiyalarni kuchaytirishning konstruktiv sxemalari. Ko'ndalang kesimni kattalashishirish kuchaytirish. Ferma, rama va ravoqlarni kuchaytirish sxemalari.

Po'lat konstruktsiyalarini guruhlash. Material sifatini baholash va hisobiy qarshiliklarini belgilash. Po'lat konstruktsiyalarini kuchaytirish bo'yicha hisobning umumiyyat asoslari.

*5-ma'ruza. Po'lat ustunlarni kuchaytirishni loyihalash asoslari. Po'lat konstruktsiyalar birikmalarini kuchaytirish.

Kesimni kattalashishirish usulida kuchaytirishni loyihalash. To'sintarni cheki oquvchanlik kriteriyasi bo'yicha mustahkamliga hisoblash. IV-guruhga mansub to'sintarni rivojlangan plastik deformatsiyalar kriteriyasi bo'yicha mustahkamlikka hisoblash. Kuchaytirilgan elementlarning deformatsiyasini baholash.

Payvandlangan tarkibli to'sintarni og'ma bikrlik qolibg'alarini bilan kuchaytirish. Kuchaytirilgan po'lat elementlarni ustovrligini hisoblash. Po'lat konstruktsiyalarini birikmalarini kuchaytirish va kuchaytirish elementlarini mahkamlash.

6-ma'ruza. Binolarning g'isht va tosh konstruktsiyalarini kuchaytirish G'isht va tosh konstruktsiyalarini kuchaytirish usullari. Tosh-g'isht konstruktsiyalarini kuchaytirishning konstruktiv sxemalari.

*7-ma'ruza. Temirbetonbeton konstruktsiyalarini tekshirish asosida hisoblash. G'ishtli konstruktsiyalarini tekshirish asosida hisoblash Temirbetonbeton konstruktsiyalarini tekshirish asosida hisoblash asoslari. Cho'ziluvchi elementlar: markaziy va nomarkaziy cho'ziluvchi elementlar. Siziluvchi elementlar: markaziy va nomarkaziy siziluvchi elementlar. Egiluvchi elementlar.

Armaturalangan va armaturalanmagan g'ishtli konstruktsiyalarni yuk ko'tarish qobilyatini aniqlash. Shikastanishi mayjud bo'lgan g'ishilii konstruktsiyalarni hisoblash

*8-ma'ruza. Yog'och konstruktsiyali binolarni kuchaytirishning asosiy usullari. Oldindan zo'riqtirish yordamida kuchaytirish Yog'och konstruktsiyalar texnik holatini baholash. Yog'och konstruktsiyalarni kuchaytirishni konstruktiv sxemalari. Yog'och strojila fermatani kuchaytirish. Oldindan zo'riqtirishning maqsadi. Oldindan zo'riqtirilgan konstruktsiyani yok ostida ishlashi. Konstruktsiyalarda oldindar zo riqishni hosil qilish usullari. Tortqi qurilmalari yordamida oldindan zo riqishni hosil qilish.

"Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasি

T/r	Mavzuning nomi	Ajratilgan soatlar
1.	Bino va inshotlarni kuchaytirish loyihasini ishlab chiqish asoslari. Konstruktsiyalar materiallar	2
2.	Binolarning g'isht va tosh konstruktsiyalarini kuchaytirish	2
JAMI		4

Izoh:* bilan belgilangan mavzular yuzasidan talabalar mustaqil o'zlashtiradilar va nazorai topshirig'i sifatida maket, model, yasaydi yoki slayd korinishida topshinadilar

Amaliy mashg'ulotlar mavzulari

"Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish" fanidan amaliy mashg'ulotlarda aniq bir turdag'i konstruktsiyani material sartfi va mustahkamligi bo'yicha hisoblashlar amaga oshiriladi. Bunday hisoblashlarni amalga osdirish talabaning ushbu fanning nazariy qismini o'rganishidan oigan bilimlariga tayanadi. Amaliy mashg'ulotlarda talabaning kasby, ko'nikmalarni rivojlantirish maqsadida o'rganilgan nazariv va

amaliy bilimlariiga tayangan holda qurilish masalalarini muhandislik yechimlarini topish, konstruktsiyalarini kuchaytirishga hisoblash, loyihalash hamda tegishli mavzular uchun zarur bo'lgan ko'r grazmali va usubiy materiallar tayyorlash. Fanni o'qitish metodikalarini ham o'rGANIB borishi maqsadga muvofiqdir. Shuning uchun ushu fandan amaliy mashg'ulotlarni quyidagi mazvuzlarda tashkil etiladi:

- 1-mavzu. Ko'pbo'shilqli plitani ko'ndalang kesimni kattalashirish usulida kuchaytirish hisobi
- *2-mavzu. Aralash usulda ko'pbo'shilqli plitani kuchaytirish hisobi
- 3-mavzu. Qobirg'ali plitani kuchaytirish hisobi
- 4-mavzu. Orayopmaning temirbeton to'sinini kuchaytirish hisobi
- *5-mavzu. To'sin oralig'i ga bikir tayanch kiritish bilan kuchaytirish
- *6-mavzu. Temirbeton ustuni kuchaytirish hisobi
- *7-mavzu. G'ishlti konstruktsiyani kuchaytirish hisobi

Amaliy mashg'ulotlarning kalendar tematik rejasi

Tr	Mazzung nomi	Ajratilgan soatlar
1.	Ko'pbo'shilqli plitani ko'ndalang kesimni kattalashirish usulida kuchaytirish hisobi	2
2.	Qobirg'ali plitani kuchaytirish hisobi	2
3.	Orayopmaning temirbeton to'sinini kuchaytirish hisobi	2
JAMI		6

Izoh: : * bilan belgilangan mazvular yuzasidan talabalar mustaqil o'zlashtiradilar va nazorat topshiring'i sifatiда maket, model, yasaydi yoki slayd ko'rinishida topshirdilar

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil o'zlashtiriladigan mazvular bo'yicha talabalar tomonidan referat yoki taqdimot tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi. Talaba taysiya qilingan mustaqil ishlar to'plaminda keltirilgan o'z variantidagi topshirqlarni bajaradi. Tayyorlangan referat yoki taqdimot asosida o'qituvchi on-line yakka subbat o'tkazadi.

Talaba mustaqil ishlari tayorlashda fanning xususiyatlarni hisobga olgan holda quyidagi shakklardan foydalansh taysiya etiladi:

- Darslik va o'quv qo'llannmlar bo'yicha fan boblari va mavzulami o'rganish.
- Tardqamma materiallar bo'yicha ma ruzalar qismini o'zlashtirish.
- Mavsum adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'lumlari yoki mavzulari ustida ishlash.
- Yangi texnikalarni, apparaturalarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish.
- Talakaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'lumlari va mazvularini chquq o'rganish.

Mustaqil ta'lim uchun quyidagi mazvular taysiya qilindi:

Ekspluatatsiya qilinayotgan qurilish konstruktsiyalardagi xarakterli nuqsonlar

- Qurilish konstruktsiyalarni kuchaytirish bo'yicha amalda qo'llaniladigan usullar tahlili
  - Bino va inshootlar konstruktsiyalarini kuchaytirishni samarali usullarini tanlashning asosiy jihatlar
  - Metall va temirbeton konstruktsiyalarni kuchaytirishda qo'llaniladigan materiallar
  - Yog'och, tosh va armatosh konstruktsiyalarni kuchaytirishda qo'llaniladigan materiallar
  - Temirbeton konstruktsiyalarda beton himoya qatlami va uni ahamiyatini
  - Temirbeton konstruktsiyalarda darz va yoriqlarni yopish usullari
  - Temir beton ustun, to'sin va plitalardagi darzlar va ularni kuchaytirish yo'llari
  - Tosh-g'ish konstruktsiyalardagi darzlar va ularni kuchaytirish yo'llari
  - Konstruktsiyalarni yuk ko'tarish qobiliyatini tklash bo'yicha amalga osdiriladigan ishlar klassifikasiyasini
  - Oldindan zo'riqtirish yordamida konstruktsiyalarni kuchaytirish usullari
  - Kuchaytirishda konstruktsiyalarni yuksizlantirish usullari
  - Metall konstruktsiyalarni kuchaytirish usullarini tantash
  - Po'lat konstruktsiyalarni kuchaytirishning samarali konstruktiv sxemalarini tamlash
  - Po'lat to'sinlarni ko'ndlajlang kesimini kattalashirib kuchaytirish usullari
  - Ferma, rama va ravoq elementlarning kuchaytirish sxemalari
  - Po'lat konstruktsiyalarni foydalanan, ekspluatatsiya sharoiti, tayyorchash texnologiyasiga ko'ra guruhlash
  - Po'lat konstruktsiyalarni kuchaytirishda material sifatini baholash va hisobiy qarshiliklarni aniqlash
  - Po'lat konstruktsiyalarni kuchaytirish bo'yicha hisobni asosiy jihat Wattar Payvandlangan tarkibili to'sinlarni ko'chaytirish va ularning ustivorligini hisoblash
  - G'ish va tosh konstruktsiyalarni kuchaytirishni o'ziga xos tomonlari
  - Temirbeton konstruktsiyalarni haqiqiy yuk ko'tarish qobiliyatini aniqlash uchun bajariladigan hisob
  - Cho'ziluvchi va cho'ziluvchi temirbeton konstruktsiyalarni haqiqiy yuk ko'tarish qibiliyatini aniqlash uchun bajariladigan hisob
  - Ushbu fandan talabalarning mustaqil ishlari quydagi larga ehtibor qaratilishi talab qilinadi:
- Bino, inshootlarning mustahkam, tejankor konstruktsiya elementlarini hisoblash va loyihalash, Bozor iqisodi sharoitida binolarmi mahally qurilish materiallardan foydalanan loyihalash. Mintaqada qurilish materiallarning turlarini, sifatini va narxini, qurilayotgan bino va inshootlarda konstruktsiyalar va mashina mexanizmlarni qo'llashni, qurilish monij ishlarda QMQ talablariga amal qilinishini o'rganish. Bino va inshoot konstruktsiyalarini material turi bo'yicha tahli qilish.
- O'qishda mustaqillik obilish, tafakkur eishda mustaqillik) ta lim oluvchilarda ehtiyoj va uddalay olishni shakllanirish bo'lguisi mutaxassisiga mustaqil ta'lim yo'lli

bilan o'z malakasini oshirish qobiliyatini singdirish, darslik yoki o'quv qo'llannalar bo'yicha fanlar bo'libar va mavzularini o'tganish, taratma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish, avtomatlashirilgan o'rgatuvchi nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash, maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha fanlar bo'limlari ustida ishlash, yangi texnikalarni, apparaturalarni, ilmtalab jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish, talabalarning ixtisoslashirilgan konstruktortlik byurosi yoki kichik korxonalarlardagi ishlari, faoliyati, o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari (xizmat, o'yinlari, diskussiyalar, seminarlar, kollokviumlar va b.), mavzular bo'yicha referatlar yozish va qurilish masalalarining muhandislik yechimlarini topish kabi shakkarda tashkil etiladi.

Talaba olgan nazary bilimini mustahkamlash, shu bilan birga navbatdagi mavzuni puxta o'zlashtirishi uchun mustaqil ravishda tayyorgartlik ko'rshti kerak.

Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish faniдан talabalar bilimini baholash mezonini

Ushbu Nizom O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'limgazirligining 2018 yil 9-avgustdag'i 19-2018sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan «Oliytalim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizomini tasdiqlash haqidagi buyrug'i bilan tasdiqlangan Nizom asosida ishlash chiqildi.

$$OB = \frac{NT + M + A + MT + KI}{5} \geq 3$$

OB-Oraliq baholash. Bunda talabalar yakuniy nazoratgacha hamma mashg'ulotlar va mustaqil ta'limgaz olgan baholari umumlashiriladi.
NT-Nazorat topshiriqlari. Bunda talabalar mustaqil o'zlashtirilishi kerak bo'lgan mavzular bo'yicha ma'reza, analisy, tajriba ishlari bo'yicha topshiriqlarni bajaradi

M-Ma'reza mashg'ułoti. Bunda talabalar auditoriyada o'tilgan darslardagi istiroki hisobini baholanadi.

A- Amaliy mashg'ułoti. Bunda talabalar amaliy mashg'ułotlarni daftara qayt etadi va og'zaki topshiradi.
MT-Mustaqlilashirish. Mustaqil ta'lim Bunda talabalar mustaqil ta'limgaz topshiriqlari sifatida berilgan mavzular yuzasidan maket, model, yasaydi yoki slayd taylorlab himoya qilish orqali baholanadi.

Talaba oralig' baxolashdan kamida qoniqarli baxo olgan taqdirda yakuniyga ruxsat beriladi.

Qurilish konstruktsiyalarini kuchaytirish fani bo'yicha talabalar bilimini baholashda yakuniy nazorat test shaklida o'kazilib, 30 ta savoldan iborat bo'ldi. 0-17 ta to'g'ri javob uchun – 2 baho, 18-20 ta to'g'ri javob uchun – 3 baho, 21-26 ta to'g'ri javob uchun – 4 baho va 27-30 ta to'g'ri javob uchun 5 baho qo'yiladi. Yakuniy nazorat turiga kirmagan yoki kiritilmagan, shuningdek ushbu nazorat turni bo'yicha “2” (qoniqarsiz) baho bilan baholangan talaba akademik qazordor hisoblanadi.

Foydalaniladigan asosiy darsliklar va o'quv qo'llannalar ro'yxati

Asosiy darsliklar va o'quv qo'llannalar

- Гродлов В. Т. Усиление строительных конструкций при реставрации зданий и сооружений. — СПб, 2005. — 114 с.
- Калинин А.А. Обследование, расчет и усиление зданий и сооружений: учебное пособие/Издательство Ассоциации строительных вузов.Москва; 2004, 160 с.
- Плевков, В.С. Оценка технического состояния, восстановление и усиление железобетонных конструкций зданий и сооружений с применением фибробетона [Текст] : учебное пособие / В.С. Плевков, А.И. Мальгашов, Д.Г. Уткин ; под ред. В.С. Плевкова. – Томск : Изд-во Том. гос. архит.-строит. ун-та, 2016. – 129 с.
- М.В. Яковleva, Е.А.Фролов, А.Е.Фролов Строительные конструкции. Подготовка, усиление, защита от коррозии: учебное пособие. Самарский гос. арх.-строит. ун-т. Самара, 2010. 196 с.
- Ребров, И.С. Усиление стержневых металлических конструкций: Проектирование и расчет / И.С. Ребров. – Л. : Стройиздат, 1988. – 288 с.
- Пособие по проектированию усиления стальных конструкций (к СНиП III-23-81*)/Укринпроектстальконструкция. – М. : Стройиздат, 1989. –159 с.

Qo'shimcha adabiyotlar

- СП 52-101-2003 (к СНиП 52-101-2003). Бетонные и железобетонные конструкции без предварительного напряжения. – М. : ФГУП ЦСПП, 2005.
- СНиП 2.03.01-84*. Бетонные и железобетонные конструкции. – М. : ЦСПП Госстрой России, 1996. – 80 с
- ШНК 2.03.05-13 «Стальные конструкции. Нормы проектирования» / Госархитектнегрой Республики Узбекистан, г. Ташкент, 2012 - ср. 171 1966. 126-bet
- QМQ 2.01.07-96 "Yuklar va ta'sirlar" O'zR Davarxitkeqturilishqo'm.Toshkent.
- QМQ 2.03.01-96 "Beton va temirbeton konstruksiyalar" /O'zbekiston Respublikasi Davarxitkeqturilishqo'm.-Toshkent, 1996.
- O'zDSt 733-96 7. Арматурные и закладные изделия сварные, соединения сварные арматуры и закладных изделий железобетонных конструкций (взамен ГОСТ 10922-90)

Internet saytlari

- [19. http://www.twiprx.com/file/149408/](http://www.twiprx.com/file/149408/)
- [20. http://www.twiprx.com/file/181772/](http://www.twiprx.com/file/181772/)
- [21. http://www.twiprx.com/file/79910/](http://www.twiprx.com/file/79910/)
- [22. http://www.twiprx.com/file/841467/](http://www.twiprx.com/file/841467/)
- [23. http://www.lidermsk.ru/documents/105/](http://www.lidermsk.ru/documents/105/)